

FORSKRIFT OM SKOLEDEMOKRATIET OG SKOLEREGLER FOR GRUNNSKOLENE I INDRE ØSTFOLD KOMMUNE

Hjemmel

Fastsatt med hjemmel i opplæringsloven § 10-5 og § 10-7. Vedtatt i kommunestyret 17.06.24, og gjelder for alle grunnskolene i Indre Østfold Kommune. Den enkelte skole kan innenfor den kommunale forskriftens rammer lage sin lokale tilpasning i henhold til § 7 i denne forskriften.

Formål

Forskriften skal sikre alle elevene i Indre Østfoldskolen et trygt og godt skolemiljø som fremmer læring, mestring, tillit, trivsel og god helse. Den skal bidra til å utvikle elevenes sosiale ferdigheter, og vektlegger medborgerskap og likeverd. Forskriften skal bidra til å bygge positive relasjoner mellom elever, og mellom elever og ansatte. Den skal også bidra til et aktivt og velfungerende skoledemokrati som ivaretar elevenes og foresattes medvirkning i prosesser som angår dem.

Om skoledemokratiet

§ 1 Medvirkning

Skolen skal sørge for at elevene og foreldrene får være med på å planlegge, gjennomføre og vurdere skolens virksomhet, blant annet arbeidet med skolemiljøet, kvalitetsutvikling i opplæringen og fastsetting av skoleregler. Elevene skal ikke delta i behandlingen av saker som er omfattet av lovfestet taushetsplikt.

Skolen skal legge til rette for at alle elever skal kunne ytre seg, og oppmuntre dem til å delta i skoledemokratiet. Skolen skal også hjelpe elevene i arbeidet med skoledemokratiet.

Kilde: [Opplæringslova § 10-4](#)

§ 2 Skolens organer for brukermedvirkning

Skolene i Indre Østfold kommune skal ha et elevråd som er valgt av elevene ved skolen. Elevene ved kommunens skoler kan velge å organisere seg på en annen måte, i tillegg til elevråd.

Skolene skal ha et arbeidsutvalg for foresatte som er valgt av foresatte ved skolen.

Skolene skal ha et samarbeidsutvalg (SU) hvor skolens ledelse, ansatte, elever, foresatte og en politisk representant deltar. Elevrepresentanter skal ikke være til stede når saker omfattet taushetsplikt etter lover eller forskrifter, blir behandlet i samarbeidsutvalget. Samarbeidsutvalget har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder skolen.

Om skolereglene

§ 3 Virkeområde

Skolereglene gjelder for alle grunnskolene i Indre Østfold kommune, i skoletiden, i skolefritidsordningen og i leksehjelptilbudet. Reglene skal gi regler om rettighetene og pliktene til elevene. Så langt reglene passer, gjelder de også på skoleveien og under alle arrangement i skolens regi utenfor skoletiden.

§ 4 Ansvar

Generelt ansvar for elever, ansatte og foresatte.

Både elever, ansatte og foresatte har ansvar for å skape et trygt og godt skolemiljø. Det forventes at alle behandler og omtaler hverandre med respekt og tar avstand fra handlinger som hemmer læring, mestring, tillit, trivsel og god helse. Slike handlinger har uttrykk som trakassering, mobbing, diskriminering, vold og hærværk. Nulltoleranse for dette kommer til syne gjennom skolens håndheving av skolereglene.

Spesielt ansvar for skoleeier og de ansatte.

Skoleeier har opplysningsplikt og må sørge for at skolereglene blir gjort kjent og tilgjengelig for elever, foresatte og ansatte.

§ 5 Elevens rettigheter og plikter

Som elev har du både rettigheter og plikter:

Rettigheter:

- Et trygt og godt skolemiljø hvor du opplever en sosial tilhørighet
- Å ta del i planlegging og gjennomføring av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø
- Å bli hørt i spørsmål som gjelder deg
- Å få en forklaring før det blir tatt avgjørelser om sanksjoner

Plikter:

- Å følge allment aksepterte normer for oppførsel
- Å følge skolens ordensreglement
- Å rette deg etter beskjeder som blir gitt fra alle skolens ansatte

§ 6 Vurdering av elevens orden og oppførsel (atferd)

Alle elever har rett til vurdering. Grunnlaget for vurdering av orden og oppførsel er gitt i forskrift til Opplæringsloven § 3-5.

Vurdering i orden og oppførsel skal være en helhetlig vurdering av eleven opp mot reglene i denne forskriften, samt i skolens lokale reglement. Vurdering av elevens orden og oppførsel kan ikke vurderes ut fra annet enn dette. For ungdomstrinnet vil karakterene i orden og oppførsel som hovedprinsipp bli satt ned ved gjentatte brudd på en eller flere regler. Karakterene kan også settes ned ved enkelthendelser dersom det gjelder særlig klanderverdige eller spesielt grove brudd på reglene.

§ 7 Regler for orden og oppførsel

§ 7.1 Regler for orden

Eleven viser god orden ved å:

- Møte presis til undervisningen
- Møte forberedt til opplæringen
- Ha med nødvendig læremidler og annet utstyr som for eksempel gymtøy, uteklær og pennal
- Gjøre skolearbeid så godt man kan og til rett tid
- Ha det ryddig i egne skolesaker og skolens eiendeler, garderober og lokaler
- Være på skolens område hele skoledagen – også i pauser og i friminutt, dersom ikke annet er bestemt ved skolen
- Ta godt vare på alt som tilhører skolen, både ute og inne
- Oppbevare eventuell mobiltelefon avslått på avtalt sted i skole- og SFO-tid. Unntak er mobiltelefon som er nødvendig for å styre helsemessige apper, høreapparat o.l. Dette må i så fall avtales spesielt.
- Smartklokker med sender-/mottakerfunksjon ligger avslått på avtalt sted i skole- og SFO-tid.

§ 7.2 Regler for oppførsel

Elevene skal vise alminnelig god oppførsel ved å:

- Bidra til arbeidsro i timene og delta aktivt i undervisningen
- Behandle medelever, ansatte og andre ved skolen høflig og med respekt, uansett væremåte, kjønn, nasjonalitet, religion, livssyn, seksuell orientering m.m.
- Snakke pent om og med andre
- Bidra til et godt skolemiljø ved å opptre inkluderende og vise positive holdninger til andre på skolen
- Følge beskjeder fra skolens ansatte, dette omfatter alle de voksne på skolen
- Være på skolen og delta i undervisningen hele skoledagen og følge skolens regler for melding av fravær
- Vise respekt for skolens og andres eiendeler
- Vise nettvett og følge skolens regler for bruk av IKT-utstyr
- Melde fra til en voksen dersom man tror at medelever ikke har et trygt og godt skolemiljø

Oppførsel og opptreden som ikke aksepteres:

- Å krenke, mobbe og/eller trakassere andre
- Å utøve eller true med vold, det vil si å forårsake skade, smerte, redsel eller ydmykelse mot en annen person
- Negativ språkbruk
- Å jukse eller forsøke å jukse
- Å ha med, bruke eller være påvirket av alkohol, narkotika eller andre rusmidler
- Å bruke tobakksholdige midler som røyk/snus/wape
- Å ha med og/eller benytte farlige gjenstander
- Å utøve skadeverk på skolen eller andres eiendeler/eiendom
- Å bruke helt eller delvis ansiktsdekkende plagg som hindrer kommunikasjonen mellom lærer og elev eller mellom elever i opplæringstilbudet. Dette gjelder ikke religiøse hodeplagg der ansiktet synes, som hijab og turban

§ 8 Lokale tilleggsregler ved XX skole.

(dette er med for å vise eksempler på lokal tilpasning)

I tillegg til reglene ovenfor gjelder reglene i § 7 for elevene ved vår skole:

- *Foresatte gir melding (telefon, epost eller skolens meldingsplattform) ved elevers fravær første fraværsdag.*
- *Vi holder skole og skoleområdet ryddig.*
- *Vi er ute i friminuttene.*
- *Trenger man hjelp i friminuttene, henvender en seg til de voksne som har inspeksjon.*
- *Snøball kastes kun på oppsatte blinker.*
- *Godterier og tyggegummi skal ikke brukes i skoletida.*
- *Elever og foresatte har selv ansvar for private eiendeler som elever tar med til skolen.*
- *Reglene for orden og oppførsel gjelder også på bussen til og fra skolen.*

§ 9 Tiltak som kan brukes ved regelbrudd

§ 9.1 Generelt om bruk av tiltak

Brudd på ordensreglement kan følges opp på ulike måter. Bruddet vurderes etter alvorlighetsgrad, gjentagelsehyppighet, og etter elevens forutsetninger.

Ofte kan det være tilstrekkelig med uformelle samtaler, en eller flere veiledningssamtaler med eleven som ledd i undervisvurderingen av elevens orden og oppførsel, eller hyppigere kontakt med elevens foresatte enn minstekravet. Eleven gis, hvis mulig, anledning til å gjøre opp for seg.

I andre tilfeller kan det være nødvendig med en form for sanksjon eller tiltak. Til dette kan bare de tiltak som er nevnt i § 8 benyttes. Fysisk refsing og kollektiv avstraffelse er ikke tillatt. For å *stoppe* en hendelse, se § 9 i ordensreglement.

§ 9.2 Tiltak ved brudd på reglene for orden og oppførsel

Indre Østfoldskolen vil kunne benytte følgende tiltak ved brudd på reglene for orden og oppførsel:

- Tilsnakk/muntlig irettesettelse
- Skriftlig melding/anmerkning – lærer skriver anmerkning og foresatte informeres
- Foresatte kalles inn til møte med skolen
- Pålegg om å utføre oppgaver før eller etter skoletid for å rette opp skader som eleven er ansvarlig for
- Pålegg om å utføre pålagte oppgaver/samtaler med lærer/ledelsen
- Oppmøte før skoletid, eller lengre skoledag for å forhindre trakassering/krenkende atferd av medelev på skolevei
- Begrense elevens oppholdsareal ute/inne for å forhindre trakassering/krenkende atferd
- Ha friminutt på andre tidspunkter, på spesifikke arenaer
- Mobiltelefon, smartklokke med sender/mottakerfunksjon eller annet digitalt utstyr skal inndras for resten av timen, eller resten av dagen dersom skolens ordensreglement for bruk av slikt utstyr ikke følges. Mobiltelefonen skal leveres tilbake ved skoledagens slutt.
- Er det mistanke om at fotografering/lyd- eller filmopptak som er krenkende, kan

mobiltelefonen overleveres til politiet, i samråd med politiet. Elevens foresatte skal i slike tilfeller alltid varsles av skolen uavhengig av om også politiet tar kontakt med dem.

- Restriksjoner i bruken av skolens datamaskiner
- Midlertidig eller permanent klasse-/gruppebytte
- Pålegg om å erstatte skade – jf. Lov om skadeserstatning kap. 1.
- Rusmidler og farlige gjenstander skal beslaglegges og overleveres til politiet. Elevens foresatte skal i slike tilfeller alltid varsles av skolen uavhengig av om også politiet tar kontakt med dem.
- Ved brudd på straffeloven, for eksempel brudd på ansattes særskilte vern mot vold, trusler og trakassering eller grov vold, grove trusler, ildspåsettelse, grovt hærverk eller grovt tyveri, skal politiet normalt involveres. Som hovedregel skal slike forhold anmeldes, men sanksjonen må vurderes opp mot det som har skjedd i det enkelte tilfelle. Det kan også vurderes om politiet skal involveres uten at det anmeldes. Rektor har ansvar for oppfølging av slike saker, og skal involvere administrativ skoleeier i vurderingene. Ved hærverk eller tyveri som innebærer involvering av forsikringsselskap skal forholdet anmeldes. Elevens foresatte skal i saker hvor politiet er involvert, alltid varsles av skolen uavhengig av om også politiet tar kontakt med dem.
- Bortvisning fra undervisningen for enkelttimer eller for resten av dagen. Foresatte skal informeres. (Opplæringsloven § 13-1 3. ledd)
- Bortvisning fra undervisningen for lengre tid enn resten av skoledagen:
  - inntil tre dager gjelder for elever på 8.–10. årstrinn (Opplæringsloven § 13-1 3. ledd)
- Midlertidig eller permanent skolebytte (Opplæringsloven § 13-2 1. ledd) når hensynet til de andre elevene tilsier det, og andre tiltak allerede er prøvd

Eleven plikter å rette seg etter iverksatte tiltak. Ved manglende overholdelse kan det bli aktuelt med ytterligere tiltak for eleven, men tiltak kan ikke iverksettes uten hjemmel i Opplæringsloven eller denne forskriften.

§ 10 Bruk av fysisk makt for å stanse vold, slåsskamp, hærverk osv.

Alle ansatte i skolen har plikt til å gripe inn mot vold, diskriminering og trakassering hvis det er mulig (jf. Opplæringsloven § 13-4).

Opplæringsloven § 13-4 Fysiske inngrep for å avverje skade m.m.

Tilsette i skolen, leksehjelpa og skolefritidsordninga kan, når andre tiltak ikkje er tilstrekkelege, gripe inn fysisk mot elevar for å avverje at ein elev

- a. krenkjer ein person fysisk eller utsett seg sjølv for fysisk fare*
- b. skader eigedom*
- c. viser ei åtferd som er sterkt fornedrande for eleven sjølv*

Det fysiske inngrepet kan ikkje gå lenger enn nødvendig, og det skal stå i eit rimeleg forhold til dei interessene som skal varetakast.

Handlingar som er allment aksepterte i samhandling mellom vaksne og barn som dei har omsorg for, skal ikkje reknast som fysiske inngrep etter paragrafen her.

Plikten til å gripe inn kjennetegnes ved at handlingen skjer umiddelbart og at den er rettet mot å

stoppe en situasjon som pågår og er forholdsvis akutt. Plikten til å gripe inn er begrenset til inngrep som er mulig å gjennomføre. Hva som er mulig å gjennomføre for de som arbeider i skolen, må vurderes ut fra hensynet til dem selv og elevene. Grensen for å gripe inn er at den ansatte ikke skal stå i fare for å skade seg selv eller noen av elevene for å stanse situasjonen (jf. Prop. 57 L (2016-2017)).

Hvis det oppstår en situasjon hvor skolens personale opplever at det er nødvendig å gripe inn for hindre at en elev skader seg selv eller andre, så må eventuell bruk av fysisk makt vurderes opp mot reglene i straffeloven om forbud mot blant annet kroppskrenkelser.

Selv om en handling regnes som en kroppskrenkelse er den likevel ikke straffbar hvis handlingen regnes som en nødretts- eller nødvergehandling, jf. straffeloven §§ 17 og 18.

§ 11 Erstatningsansvar

Ved skade eller skadeverk på skolens eiendom eller utstyr kan eleven og/eller elevens foreldre/foresatte bli erstatningsansvarlige. Det samme gjelder ved tap av undervisningsmateriell. Det kan også foreligge erstatningsansvar ved skadeverk på andre elevers eiendeler jf. Lov om skadeserstatning kap. 1. Ansvar i særlige forhold. § 1-1 (*barns ansvar*) og § 1-2 (*foreldres ansvar m.v.*)

§ 11 Saksbehandling ved bruk av sanksjoner

Behandlingen ved brudd på skolereglene følger reglene i Opplæringslovens § 10-7 samt saksbehandlingsreglene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven LOV-2017-06-16-63) herunder kap. III - kap. VI ved enkeltvedtak.

Ved bruk av sanksjoner gjelder følgende saksbehandlingsregler:

- Skolen skal sørge for at avgjørelsen tas på et forsvarlig grunnlag
- Eleven skal ha fått mulighet til å forklare seg muntlig for den som skal ta avgjørelsen.
- Avgjørelsen skal begrunnes, herunder skal det gjøres en vurdering av barnets beste Ved avgjørelse av særlig betydning skal begrunnelsen gis skriftlig.
- Før avgjørelse om bortvisning blir fattet skal skolen ha vurdert om det er mulig å bruke andre reaksjoner eller hjelpetiltak. Her skal man også gjøre en vurdering av barnets beste
- Foresatte skal varsles før det blir satt i verk bortvisning for resten av dagen. Tiltakene i § 8 om bortvisning er å anse som enkeltvedtak, som må følge forvaltningslovens regler.

§ 13 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft fra 01.08.2024.